NcertHelp
© www.ncerthelp.com
www.ncerthelp.com

केन्द्रीय विद्यालय संगठनम् हैदराबाद-संभाग:

रचनात्मक-मूल्याङ्कनम्-१

प्रथमसत्रम्- अप्रैलमासत: सितम्बरमासपर्यन्तम्

कक्षा – सप्तमी विषय : संस्कृतम् पूर्णाङ्का: चत्वारिंशत्   (40)

समय : नवति: पलानि

छात्रनाम् : ------------------------------ अनुक्रमाङ्क:-------
----

दिनांक: ---------------------   दिवस: ---------------

कक्षनिरीक्षक:-------------------------

अस्मिन् प्रश्नपत्रे चत्वार: खण्डा: सन्ति –

१. अपठित – अवबोधनम् ५अङ्का:

२. रचनात्मककार्यम् ५अङ्का:

३. अनुप्रयुक्तव्याकरणम् १०अङ्का:

४. पठित-अवबोधनम् १८ अङ्का:

परीक्षक:-------------

Visit www.ncerthelp.com for Ncert Solutions in Text and Video , CBSE Sample papers, Exam tips, NCERT BOOKS, Motivational Videos, Notes for All Classes and Many More...

खण्ड: क   अपठित – अवबोधनम्   5अङ्का:

१. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा तदाधारितान् प्रश्नान् उत्तरत-

विद्याधनं सर्वश्रेष्ठं सर्वप्रधानं धनम् अस्ति। अन्यानि सर्वाणि धनानि व्यये कृते नश्यन्ति परं विद्याधनं व्यये कृते अपि वर्धते। विद्यया एव नर: उचितानुचितस्य भेदं कर्तुं शक्नोति। विद्यां विना नर: पशुतुल्य: भवति, कदापि सुखी न भवति। विदेशेऽपि विद्या एव मित्रम् भवति।

एकपदेन उत्तरत-½+२=१

1. व्यये कृते किं वर्धते?

----

2. विद्यां विना नर: कीदृश: भवति ?

पूर्णवाक्येन उत्तरत- २+१=२

विद्यया नर: किं कर्तुं शक्नोति ?

-- **भाषिककार्यम्- १+१=२**

१. **“ नश्यन्ति ”** इति क्रियापदस्य कर्तृपदम् किम् अस्ति ?

अ) अन्यानि ब) धनानि स) सर्वाणि

----

२. **“ वृद्धि: भवति ”** इत्यर्थे अत्र किं पदम् अत्र प्रयुक्तम् ?

अ) नश्यति ब) शक्नोति स) वर्धते

खण्ड: ख रचनात्मककार्यम् ५अङ्का:

२. मञ्जूषात: समुचितपदानि चित्वा कथापूर्तिं कुरुत-   {½ ×10= 5}

नासिकायामेव, वारम्बारम्, खड्गेन, मित्रता, मक्षिका, व्यजनेन, उपाविशत्, छिन्ना, सुप्त:, दूरम्

पुरा एकस्य नृपस्य एक: प्रिय: वानर: आसीत्।एकदा नृप: --------------(१) आसीत्। वानर: -------------(२) तम् अवीजयत्। तदैव एका ---------------------(३) नृपस्य नासिकायाम्----------------(४)

Visit www.ncerthelp.com for Ncert Solutions in Text and Video , CBSE Sample papers, Exam tips, NCERT BOOKS, Motivational Videos, Notes for All Classes and Many More...

यद्यपि वानर:-------------------------(५) व्यजनेन तां निवारयतिस्म तथापि सा पुन: पुन: आगत्य नृपस्य-----------------------(६) उपविशतिस्म। अन्ते स: मक्षिकां हन्तुं-------------------(७) प्रहारम् अकरोत्। मक्षिका तु उड्डीय----------------(८) गता, किन्तु खड्गप्रहारेण नृपस्य नासिका--------------------(९) अभवत्। अतएव उच्यते-" मूर्खजनै: सह----------------------(१०) नोचिता " ॥

खण्ड: ग अनुप्रयुक्तव्याकरणम् 12अङ्का:

३.अधोलिखितपदानि अशुद्धरूपं चित्वा लिखत- {½ ×4= 2}

यथा- गमन्ति, यच्छन्ति, पृच्छन्ति, धावन्ति ।-------**गमन्ति**-------------

क) रामेण , गृहेण, सर्पेण, गजेण । ---

ख) लतया, मातया, रमया, निशया । --------------------------------------

ग) लते, रमे, माते, प्रिये । ---

घ) लिखति, गर्जति, फलति, सेवति ।---------------------------------------

४. अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानि आधृत्य सन्धिं विच्छेदं वा प्रदत्तविकल्पेभ्य: चित्वा लिखत- {½ ×4= 2}

१. सद्भिरेव **सहासीत्** ।

अ) सह + आसीत् ब) सहा + आसीत्

स) साह + असीत् द) सहा + आसित्

२.सत्येन वाति **वायुश्च** ।

अ) वायु + श्च ब) वायु: + च

स) वायू: + च द) वायो: + च

----

३. हंसाभ्यां सह **कूर्म: + अपि** उड्डीयते।

अ) कूर्मापि ब) कूर्माऽपि

स) कूर्मोऽपि द) कोर्मोऽपि

४. **स्व+ अवलम्बने** तु सर्वदा सुखमेव।

Visit www.ncerthelp.com for Ncert Solutions in Text and Video , CBSE Sample papers, Exam tips, NCERT BOOKS, Motivational Videos, Notes for All Classes and Many More...

NcertHelp
© www.ncerthelp.com

अ) स्ववलम्बने   ब) स्वावालम्बने

स) स्वलम्बने   द) स्वावलम्बने

५. मञ्जूषात: संख्यात्मकपदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत{½ ×६= ३}

षड् , त्रिंशत् , एकत्रिंशत् , द्वौ , द्वादश , अष्टाविंशति:

(क) एकस्मिन् वर्षे----------------------ऋतव: भवन्ति।

(ख) मासा: ------------------भवन्ति।

(ग) एकस्मिन् मासे------------------अथवा---------------दिवसा: भवन्ति।

(घ) फरवरीमासे सामान्यत:----------------दिनानि भवन्ति।

(ङ) मम शरीरे ----------------हस्तौ स्त:।

६. मञ्जूषात: अव्ययपदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत-- {½ ×4= 2}

अलम् , , बहि: , अध: , उपरि

(क)- वृक्षस्य-----------------खगा: वसन्ति।

(ख) --------------विवादेन।

(ग) वर्षाकाले गृहात्------------------मा गच्छ।

(घ) मञ्चस्य ------------------श्रोतार: उपविष्टा: सन्ति।

७. मञ्जूषात: पदानि चित्वा लिङ्गानुसारं लिखत–१+३=३

पुर्ल्लिंगम् स्त्रीलिंगम् नपुंसकलिंगम्

---------------- -------------------- ----------------------

------------------- -------------------- ---------------------

------------------- ---------------------- -----------------------

रत्नानि, वसुन्धरा, सत्येन, पत्रम्, अन्नम्, वह्नि:, रवि:, पृथ्वी, सङ्गतिम्

खण्ड: घ पठित-अवबोधनम् 18अङ्का:

८.अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत1+5=5

Visit www.ncerthelp.com for Ncert Solutions in Text and Video , CBSE Sample papers, Exam tips, NCERT BOOKS, Motivational Videos, Notes for All Classes and Many More...

NcertHelp
© www.ncerthelp.com
www.ncerthelp.com

कृष्णमूर्ति: श्रीकण्ठश्च मित्रे आस्ताम्।श्रीकण्ठस्य पिता समृद्ध: आसीत्। अत: तस्य भवने सर्वविधानि सुख-साधनानि आसन्। तस्मिन् विशाले भवने चत्वारिंशत् स्तम्भा: आसन्। तस्य अष्टादश-प्रकोष्ठेषु पञ्चाशत् गवाक्षा:,चतुश्चत्वारिंशत् द्वाराणि, षट्त्रिंशत् विद्युत्-व्यजनानि च आसन्। तत्र दश सेवका: निरन्तरं कार्यं कुर्वन्तिस्म। परं कृष्णमूर्ते: माता पिता च निर्धनौ कृषकदम्पती। तस्य गृहम् आडम्बरविहीनं साधारणञ्च॥

एकपदेन उत्तरत-

१. श्रीकण्ठस्य पिता कीदृश: आसीत्?

----

२. कस्य माता पिता च निर्धनौ कृषकदम्पती आस्ताम्?

पूर्णवाक्येन उत्तरत-

श्रीकण्ठस्य भवने कति विधानि सुखसाधनानि आसन्?

भाषिककार्यम्-

१. ‘ **समृद्ध:** ’ पदस्य विशेष्यपदं चिनुत-

(अ) पिता (ब) श्रीकण्ठ: (स) कृष्णमूर्ति:

----

२ . ‘ **कुर्वन्तिस्म** ’ इति क्रियापदस्य कर्तृपदं किम् अस्ति?

(अ) दश (ब) साधनानि (स) सेवका:

९.अधोलिखितवाक्यानि क: कं प्रति कथयति इति लिखत{½ × 8 =4 }

वाक्यानि क: कथयति कं प्रति कथयति

यथा-प्रात: यद् उचितं तत्कर्तव्यम्। हंसौ------------- -----कूर्मम्------

Visit www.ncerthelp.com for Ncert Solutions in Text and Video , CBSE Sample papers, Exam tips, NCERT BOOKS, Motivational Videos, Notes for All Classes and Many More...

१.अत्र क: उपाय:? ---------------- -----------------

२.यूयम् भस्म खादत। ----------------- -----------------

३.अहम् उत्तरं न दास्यामि। ---------------- ----------------

४.अहं भवद्भ्यां सह आकाश- ----------------- ----------------

मार्गेण गन्तुम् इच्छामि।

१०.रेखाङ्कितपदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत- 1+5=5

१. <u>**स्त्रिय:**</u> शिक्षां लभन्ते स्म।

---?

२.<u>**रमाया:**</u> पिता समाजस्य प्रतारणाम् असहत्।

--?

३. <u>**वसुन्धरा**</u> बहुरत्ना भवति।

---?

४.<u>**सत्येन**</u> वायु: वाति।

--?

५.<u>**विद्याया:**</u> संग्रहेषु त्यक्तलज्ज: सुखी भवेत्।

--?

११. अधोलिखितवाक्यानि घटनाक्रमानुसारं पुन: लिखत {½ × 8 =4 }

१.कूर्म: हंसयो: सहातया आकाशमार्गेण अगच्छत्।

२.गोपालका: अकथयन्- वयं पतितं कूर्मं खादिष्याम:।

३.कूर्म: हंसौ च एकस्मिन् सरसि निवसन्ति स्म।

४. केचित् धीवरा: सरस्तीरे आगच्छन्।

५. कूर्म: अन्यत्र गन्तुम् इच्छति स्म।

६. लम्बमानं कूर्मं दृष्ट्वा गोपालका: अधावन्।

७. कूर्म: आकाशात् पतित: गोपालकै: मारितश्च।

Visit www.ncerthelp.com for Ncert Solutions in Text and Video , CBSE Sample papers, Exam tips, NCERT BOOKS, Motivational Videos, Notes for All Classes and Many More...

८.'वयं श्व: मत्स्यकूर्मादीन् मारयिष्याम:' इति धीवरा: अकथयन्।

उत्तरमाला

१. (I) विद्याधनम् , पशुतुल्य:

(II) विद्या एव नर: उचितानुचितस्य निर्णयं कर्तुं शक्नोति।

. (III) (ब) धनानि, (स) वर्धते

२. सुप्त:, व्यजनेन, मक्षिका, उपाविशत्, वारम्बारम्, नासिकायामेव, खड्गेन, दूरम्, छिन्ना, मित्रता॥

३. गजेण, मातया, माते, सेवति।

४. सह+आसीत्(अ),वायु:+च(ब), कूर्मोऽपि(स), स्वावलम्बने(द)।

५. षड्,द्वादश, त्रिंशत्,एकत्रिंशत्, अष्टाविंशति:, द्वौ॥

६. उपरि, अलम्, बहि:, अध:॥

७. पुल्लिंगम् स्त्रीलिंगम् नपुंसकलिंगम्

सत्येन, वसुन्धरा अन्नम्

रवि: पृथ्वी रत्नानि

वह्नि: सङ्गतिम् पत्रम्

८. १. समृद्ध:, कृष्णमूर्ते:।

२. श्रीकण्ठस्य भवने सर्वविधानि सुखसाधनानि आसन्।

३. (ब) श्रीकण्ठ: , (स) सेवका:

९.१. हंसौ कूर्म:

Visit www.ncerthelp.com for Ncert Solutions in Text and Video , CBSE Sample papers, Exam tips, NCERT BOOKS, Motivational Videos, Notes for All Classes and Many More...

२. कूर्म: गोपालका:

३. कूर्म: हंसौ

४. कूर्म: हंसौ

१०. का: , कस्या:, का, केन, कस्या: ॥

११.1. कूर्म: हंसौ च एकस्मिन् सरसि निवसन्ति स्म।

2.केचित् धीवरा: सरस्तीरे आगच्छन्।

3.'वयं श्व: मत्स्यकूर्मादीन् मारयिष्याम:' इति धीवरा: अकथयन्

4. कूर्म: अन्यत्र गन्तुम् इच्छति स्म।

5. कूर्म: हंसयो: सहातया आकाशमार्गेण अगच्छत्।

6.लम्बमानं कूर्मं दृष्ट्वा गोपालका: अधावन्।

7.गोपालका: अकथयन्- वयं पतितं कूर्मं खादिष्याम:।

8.कूर्म: आकाशात् पतित: गोपालकै: मारितश्च।

।

Visit www.ncerthelp.com for Ncert Solutions in Text and Video , CBSE Sample papers, Exam tips, NCERT BOOKS, Motivational Videos, Notes for All Classes and Many More...